

تصویر یک میوه‌فروشی در تهران ۱۰۰ سال قبل

کاسب‌های تهران قدیم هر از گاهی مشتری‌ها را دست به‌سر می‌کردند، اما این رد کردن مشتری جنبه منفی نداشت و حکایت از مرام نیکوی مغازه‌دار داشت.

به گزارش سایت خبری پرسون، اگرچه باسواد بودن برای دکاندار در تهران قدیم امتیاز ویژه‌ای محسوب می‌شد تا بتوانند حساب و کتاب کنند و حساب دفتری مشتری‌ها را بنویسند، اما ویژگی‌هایی همچون چشم‌پاکی و اهل حرام و حلال بودن مهم‌تر از آن بود.

برای همین صاحب مغازه حاضر می‌شد دکاندار یا شاگرد بی‌سوادی پشت دخل بگذارد و به میرزابنویس دستمزد بدهد تا دخل و خرج‌ها را در دفتر بنویسد، اما کسی را در مغازه نگذارد که متانت، دل‌پاکی، اخلاق و مردمداری نداشته باشد.

این قانون نانوشته که حکایت از مرام مغازه‌دارها داشت، جایی ثبت نشده بود، ولی همگی آن را رعایت می‌کردند؛ چرا که معتقد بودند دکاندار با زن و بچه مردم سر کار دارد و باید چشم و دل پاک باشد. در کنار این موضوع، مغازه‌دارها و بازاریان قدیم، صبح‌ها که دکان خود را باز می‌کردند، کرسی کوچکی بیرون از مغازه می‌گذاشتند. اولین مشتری که به دکان می‌آمد و جنس می‌خرید، بلافاصله کرسی را به داخل مغازه می‌آوردند. وقتی مشتری‌های بعدی به آنها مراجعه می‌کردند، کاسب‌ها نگاهی به بیرون از دکان خود می‌انداختند تا ببینند کرسی کدام مغازه بیرون مانده است. به این ترتیب می‌فهمیدند همکارشان هنوز دشت نکرده و با اینکه جنس در مغازه داشتند، مشتری‌ها را به روش و بهانه‌های مختلف به مغازه او می‌فرستادند.

این عکس سال ۱۳۰۸ از یک دکان میوه‌فروشی در شهری گرفته شده؛ همان زمان که مغازه‌دارها چنین خصلتی داشتند و سحرخیزی، خواندن قرآن و حدیث در اول صبح، وضو گرفتن هنگام باز کردن کرکره حجره، مدارا با مشتری، دوری از ربا و نزول، کسب سود حلال، ارائه جنس مرغوب و خالص به مشتری، اهمیت به نماز اول وقت و گلریزان برای حل مشکلات مردم و کسبه، رفتارهای ویژه آنها بود.

منبع: همشهری آنلاین